

RP 184/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om statens televissions- och radiofond ändras så att det åren 2025–2027 inte kommer att göras någon årlig indexhöjning av det anslag i statsbudgeten till statens televissions- och radiofond som är avsett att täcka kostnaderna för Rundradions allmännyttiga verksamhet.

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	3
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser	4
4.1 De viktigaste förslagen	4
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	4
5 Remissvar	5
6 Ikraftträdande	5
7 Förhållande till andra propositioner	5
8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	5
LAGFÖRSLAG.....	7
Lag om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond	7
BILAGA	8
PARALLELLTEXT	8
Lag om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond	8

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Statsrådet tillsatte den 12 oktober 2023 en parlamentarisk arbetsgrupp för att i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering bedöma finansieringen av Rundradion, förhållandet till kommersiella medier och behoven av ändring av lagen om Rundradion Ab samt noggrant avgränsa Rundradions uppgifter. Den parlamentariska arbetsgruppen sammanträdde 33 gånger. Arbetsgruppens mandatperiod löpte ut den 30 juni 2024 och gruppens betänkande publicerades den 12 september 2024. I sitt betänkande föreslår den parlamentariska arbetsgruppen att finansieringen av Rundradion inte indexjusteras enligt 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond åren 2025–2027.

Den parlamentariska arbetsgruppens betänkande och arbetsdokumenten samt samrådsmaterialet finns tillgängliga i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM038:00/2023>.

1.2 Beredning

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Propositionen baserar sig på den parlamentariska arbetsgruppens betänkande som publicerades den 12 september 2024. I denna proposition görs den ändring av indexjusteringen av finansieringen av Rundradion som föreslås i betänkandet.

Utkastet till proposition var på remiss 1.–16.10.2024. Sammanlagt 11 utlåtanden lämnades in av företrädare för olika intressentgrupper. Remisstiden avvek från huvudregeln i anvisningen för hörande vid författningsberedning, enligt vilken tiden för inlämnande av skriftliga utlåtanden ska vara minst sex veckor. Det fastställdes en kortare remisstid än vad som gäller enligt huvudregeln, för att förslaget som gäller anslaget till Rundradion ska kunna sättas i kraft vid ingången av 2025.

Beredningsunderlaget för propositionen inklusive begäran om utlåtande och de utlåtanden som kom in finns tillgängliga i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM040:00/2024>.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Bestämmelser om finansieringen av Rundradion finns i lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), nedan *lagen om televisions- och radiofonden*. Statens televisions- och radiofond är en fond utanför statsbudgeten. Det belopp som behövs för finansieringen av Rundradion har sedan 2013 samlats in genom rundradioskatten, som regleras i lagen om rundradioskatt (484/2012).

Enligt 3 § i lagen om televisions- och radiofonden har som Rundradions basfinansiering fastställts 500 miljoner euro år 2013. Enligt 2 mom. i den paragrafen justeras anslagsbeloppet årligen så att det motsvarar förändringen i kostnadsnivån. Som grund för justeringen används ett index som till en tredjedel består av levnadskostnadsindexet och till två tredjedelar av förtjänstnivåindexet.

Anslaget justerades i enlighet med 3 § i lagen till att motsvara den höjda kostnadsnivån (2,6 procent) för 2024 så att det uppgår till 593 652 000 euro 2024.

Indexjusteringen varierar från år till år, men enligt finansministeriets uppskattning stiger indexet med ca 2,6–2,7 procent under åren 2025–2028. Åren 2015–2018 justerades Rundradions anslag inte i enlighet med förändringen i kostnadsnivån. Indexfrysningarna motiverades med det allmänna läget inom statsfinanserna.

Överföringen till fonden ingår i statsbudgeten under moment 31.20.60 Överföring till statens televisions- och radiofond. Statens televisions- och radiofond är en bokföringsmässig fond som står utanför statsbudgeten och som förvaltas av Transport- och kommunikationsverket. Medel ur fonden betalas till Rundradion i enlighet med dispositionsplanen och bolagets finansieringsbehov.

Europaparlamentet och rådet antog den 11 april 2024 förordning (EU) 2024/1083 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning). Den europeiska mediefrihetsförordningen börjar i huvudsak tillämpas den 8 augusti 2025. Från och med det ska på rundradiobolagens finansiering tillämpas kravet enligt artikel 5.3 i den förordningen på att finansieringen ska vara tillräcklig och förutsebar samt på att finansieringen och förfarandena i samband med den ska skydda oberoendet hos rundradiobolagen.

3 Målsättning

Syftet med denna regeringsproposition är att på det sätt som den parlamentariska arbetsgruppen föreslår i sitt betänkande på grund av det allmänna ekonomiska läget rikta sparåtgärder till finansieringen av Rundradion.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det föreslås att 3 § 3 mom. i lagen om televisions- och radiofonden ändras så att indexjusteringen enligt 3 § 2 mom. inte ska tillämpas på överföringar från fonden åren 2025–2027. I praktiken kommer detta att innebära att finansieringen av Rundradion förblir på 2024 års nivå under dessa år. Propositionen överensstämmer med förslaget från den parlamentariska arbetsgrupp som utvärderade finansieringen av Rundradion. Arbetsgruppen föreslog i sitt betänkande, som publicerades den 12 september 2024, att Rundradions finansiering inte ska indexjusteras i enlighet med 3 § i lagen om televisions- och radiofonden åren 2025–2027. Enligt arbetsgruppen är indexfrysningen motiverad med hänsyn till det allmänna läget för statsfinanserna, vilket kräver anpassningar av den offentliga ekonomin.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Att lämna indexjusteringen ogjord betyder att anslaget till Rundradion inte ökar 2025–2027 jämfört med 2024. Enligt finansministeriets uppskattning skulle indexjusteringen enligt 3 § i lagen om televisions- och radiofonden vara ca 2,7 procent 2025, ca 2,6 procent 2026 och ca 2,7 procent 2027. Då skulle det indexjusterade anslag som överförs till Rundradion från statens televisions- och radiofond vara uppskattningsvis ca 609 miljoner euro 2025, ca 626 miljoner euro 2026 och ca 642 miljoner euro 2027.

Den föreslagna ändringen innebär att finansieringen av Rundradion minskar med ca 16 miljoner euro 2025, ca 31 miljoner euro 2026 och ca 47 miljoner euro 2027 jämfört med en situation där indexjusteringen enligt 3 § i lagen om televisions- och radiofonden skulle göras. Frysningen av indexjusteringen enligt propositionen minskar finansieringen av Rundradion kumulativt med uppskattningsvis ca 94 miljoner euro åren 2025–2027.

Enligt 5 § i lagen är överföringen från fonden avsedd att användas för finansiering av Rundradions verksamhet. Den föreslagna ändringen innebär att Rundradion måste anpassa sin verksamhet. Bolaget täcker det underskott som uppstår på grund av ökade kostnader i enlighet med de beslut som fattas av bolagets förvaltningsorgan som avses i lagen om Rundradion Ab.

5 Remissvar

En del av remissinstanserna understödde propositionen, medan det i vissa utlåtanden ansågs att den föreslagna ändringen är onödig. En del av remissinstanserna betonade att den frysning av indexjusteringen av Rundradions finansiering som föreslås i propositionen har en betydande inverkan på Rundradions tjänster, personalstyrka och verksamhetsförutsättningar. Enligt Rundradions utlåtande leder förslaget i bolagen till omfattande kostnadsbesparingar, i fråga om vilka bedömningen av hur de ska genomföras fortfarande pågår inom bolaget.

6 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 januari 2025.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den. Propositionens ekonomiska konsekvenser gäller moment 31.20.60 Överföring till statens televisions- och radiofond i statsbudgeten.

8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I Finland har den etablerade synen varit att det viktigaste målet för den allmännyttiga rundradioverksamheten är att trygga individens yttrandefrihet enligt 12 § i grundlagen (GrUU 19/2007 rd, s. 2–3, GrUU 19/1998 rd, GrUU 32/2021 rd, s. 4–5, se också RP 309/1993 rd, s. 60–62). Enligt 12 § 1 mom. i grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Bestämmelser om yttrandefrihet ingår också i flera internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Det centrala syftet med yttrandefriheten är att skapa förutsättningar för att människor ska kunna delta i politisk och samhällelig verksamhet samt att möjliggöra en demokratisk kontroll av den offentliga maktutövningen och en öppen allmän debatt som är nödvändig i ett demokratiskt samhälle. I 22 § i grundlagen föreskrivs det om det allmännas skyldighet att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. I fråga om yttrandefriheten innebär detta i synnerhet att det allmänna ska skapa en sådan verksamhetsmiljö som stöder individens möjligheter att framföra och ta emot olika slag av information. I synnerhet i fråga om rundradioverksamhet har de specialvillkor som det allmänna ställer på rundradioverksamhet en central roll.

Genom denna proposition föreslås det att den finansiering som Rundradion får ska frysas för 2025–2027 på 2024 års nivå. I praktiken innebär detta en nedskärning i den finansiering som Rundradion får, eftersom syftet med indexjusteringen av finansieringen är att täcka höjningen av kostnadsnivån. I och med nedskärningen i den faktiska finansieringsnivån ska Rundradion anpassa sin verksamhet. Bolaget täcker det underskott som uppstår på grund av ökade kostnader i enlighet med de beslut som fattas av bolagets förvaltningsorgan som avses i lagen om Rundradion Ab. På det anslag som Rundradion får 2028 och därefter ska bestämmelsen om indexjustering tillämpas. Vid bedömningen är det också av betydelse att inverkan av indexfrysningen under frysningens första år är mindre än under det sista året, vilket ger Rundradion tid att anpassa sin verksamhet på ett kontrollerat sätt.

Eftersom finansieringen av Rundradion förblir på 2024 års nivå under de följande tre åren, kan det allmänt bedömas att nedskärningarna inte i betydande grad påverkar den rätt att ta emot information, åsikter och andra meddelanden som garanteras var och en genom bestämmelsen om yttrandefrihet i grundlagen. Således är den föreslagna ändringen inte problematisk med tanke på den yttrandefrihet som tryggas i grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) 3 § 3 mom., sådant det lyder
i lag 1010/2018, som följer:

3 §

Statens televisions- och radiofond och dess medel

Bestämmelsen i 2 mom. om en årlig justering av anslagsbeloppet tillämpas inte 2025–2027.

Denna lag träder i kraft den 20 _____

Helsingfors den 31.10 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Kommunikations och inrikesminister Lulu Ranne

Lag

om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1010/2018, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Bestämmelsen i 2 mom. om en årlig justering av anslagsbeloppet tillämpas inte 2017 och 2018.

Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelsen i 2 mom. om en årlig justering av anslagsbeloppet tillämpas inte 2025–2027.

Denna lag träder i kraft den 20 .